

obowiązujące od roku akad. 2018/2019

**ZAGADNIENIA EGZAMINACYJNE
INFORMACJA NAUKOWA I BIBLIOTEKOZNAWSTWO**

**KATEDRA BADAŃ NAD BIBLIOTEKAMI I INNYMI INSTYTUCJAMI
KULTURY**

EGZAMIN LICENCJACKI

1. Formy i metody pracy w bibliotece.
2. Specyfika bibliotek szkolnych.
3. Polska leksykografia z zakresu nauki o książce – najważniejsze tytuły.
4. Podział bibliotek naukowych przyjęty w ustawie o bibliotekach z 1997 r. i przykłady instytucji należących do każdej z kategorii.
5. Ograniczenia odbioru komunikatów w kulturze oralnej i zmiana sytuacji w kulturze pisma.
6. Związki idei „trzeciego miejsca” Raya Oldenburga z działalnością bibliotek.
7. Stan czytelnictwa w Polsce na podstawie wyników bieżących badań ilościowych i jakościowych.
8. Metodologia badań czytelniczych na wybranych przykładach.
9. Badania czytelnictwa Polaków prowadzone przez Bibliotekę Narodową – metoda i przegląd najważniejszych rezultatów.
10. Typologia źródeł informacji naukowej – dokumentalnych, bibliograficznych, faktograficznych, instytucjonalnych.
11. Czynniki decydujące o wizerunku instytucji kultury.
12. Definicja potrzeb informacyjnych i etapy ich werbalizacji.
13. Wybrana teoria zachowań informacyjnych uwzględniająca emocje bądź profil psychologiczny użytkowników.
14. Rola klasycznych form artystycznych opartych na żywym słowie, takich jak konkursy recytatorskie, festiwale folkloru czy też przedstawienia teatralne, w pracy z użytkownikiem dziecięcym i młodzieżowym w instytucjach kultury.
15. Wpływ literatury pięknej na rozwój kultury w środowiskach lokalnych.
16. Podstawowe metody badań bibliologicznych wraz z pogłębioną charakterystyką jednej z wybranych metod, technik lub narzędzi.
17. Metody oceny efektywności pracy biblioteki i innych instytucji kultury – charakterystyka zastosowania jednej z nich na wybranych przykładach.
18. Czasopisma poświęcone problematyce rynku wydawniczego w Polsce – analiza i porównanie wybranych tytułów.
19. Biblioteka jako organizacja.
20. Metody departamentyzacji/segmentacji w bibliotekach.

EGZAMIN MAGISTERSKI

1. Czasopisma z dziedziny bibliologii i informatologii.
2. Rola bibliotek w promocji czytelnictwa.
3. Główne światowe klasyfikacje biblioteczno-bibliograficzne.
4. Porównanie języków informacyjno-wyszukiwawczych wykorzystywanych w głównym członie polskiej bieżącej bibliografii narodowej.
5. Główne orientacje informatologii (nauki o informacji).
6. Metody badawcze wykorzystywane w wiodących badaniach czytelnictwa w Polsce oraz niezbędne pomiary uzupełniające.
7. Działalność bibliotek publicznych na rzecz środowiska lokalnego na wybranych przykładach.
8. Aktywizacja kulturalna w bibliotekach – metody, narzędzia, inspiracje.
9. Krytyka źródła w procesie interpretacji informacji.
10. Rola kultury organizacyjnej w kształtowaniu wizerunku instytucji kultury.
11. Kompetencje pracownika instytucji kultury (biblioteki, domu kultury, muzeum) z zakresu animacji kultury.
12. Wpływ literatury pięknej na kształtowanie kultury czytelniczej, teatralnej i medialnej współczesnego społeczeństwa.
13. Marketing relacyjny w porównaniu z innymi rodzajami marketingu, jego zastosowanie w bibliotekach i instytucjach kultury.
14. Sposoby wykorzystania i modernizacji tradycji i dziedzictwa kulturowego w działalności współczesnych instytucji kultury.
15. Źródła informacji na temat współczesnej książki i literatury dla dzieci i młodzieży.
16. Książka konwergencyjna dla dzieci i młodzieży – omówienie pojęcia oraz realizacji tego konceptu.

KATEDRA BIBLIOGRAFII I DOKUMENTACJI

EGZAMIN LICENCJACKI

1. Polskie czasopisma naukowe z zakresu bibliologii i informatologii – podział, przykłady, podobieństwa i różnice.
2. Polskie czasopisma fachowe (zawodowe) z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej – podział, przykłady, podobieństwa i różnice.
3. Dokument a zasób bibliograficzny.
4. Typologie dokumentów.
5. Karola Estreichera koncepcja bibliografii narodowej.
6. Bibliografia polska Karola Estreichera.
7. Polska bieżąca bibliografia narodowa.
8. Bibliografia retrospektywna – zakres, zasięgi, wybrane przykłady.
9. Bibliografia specjalna – zakres, zasięgi, wybrane przykłady.

10. Charakterystyka pojęcia *polonica zagraniczne*.
11. Polskie bibliografie historyczne.
12. Polskie bibliografie literackie.
13. Katalogi centralne na świecie.
14. Polskie katalogi centralne.
15. Charakterystyka CBN Polona.
16. Zbiory ikonograficzne jako kategoria zbiorów specjalnych.
17. Rola i znaczenie kontroli metadanych w systemach informacyjno-wyszukiwawczych.
18. Podobieństwa i różnice między językami haseł przedmiotowych, językami deskryptorowymi i językami słów kluczowych.
19. Zjawisko sieci drugiej generacji oraz jej narzędzia.
20. Funkcje menadżerów bibliografii – krytyczna ocena wybranych przykładów.

EGZAMIN MAGISTERSKI

1. Przykłady rozwiązań zmierzających do zwiększenia efektywności i jakości opracowania zasobów bibliotecznych.
2. Polska Bibliografia Bibliologiczna – zakres, zasięg, funkcjonalność i użyteczność.
3. Różnice między „tradycyjnymi” spisami bibliograficznymi a ich elektronicznymi odpowiednikami.
4. Charakterystyka Sieci Semantycznej (Semantic Web).
5. Polskie biblioteki cyfrowe.
6. Terminologia informacji naukowej i bibliotekoznawstwa – najważniejsze źródła oraz problemy tworzenia i właściwego posługiwania się terminologią.
7. Modele zachowań informacyjnych.
8. Bibliologia i informatologia jako humanistyczna dyscyplina naukowa.
9. Historia kształcenia bibliotekarzy i pracowników informacji w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem Uniwersytetu Warszawskiego.
10. Metoda proweniencyjna.
11. Metoda bibliograficzna.

KATEDRA INFORMATOLOGII

EGZAMIN LICENCJACKI

1. Charakterystyka pojęć *dane*, *informacja* i *wiedza* oraz zależności między nimi.
2. Związek między bibliografią a informatologią (nauką o informacji).
3. Subdyscypliny współczesnej informatologii (nauki o informacji) – omówienie problematyki badawczej.
4. Pionierzy współczesnej informatologii (nauki o informacji) – ich wkład w rozwój dyscypliny.

5. Związek między klasyfikacją (systematyką) nauk a klasyfikacją piśmiennictwa.
6. Rodzaje klasyfikacyjnych systemów organizacji wiedzy.
7. Specyfika europejskich systemów informacyjnych.
8. Informacja prawna Unii Europejskiej na przykładzie bazy Eur-Lex.
9. Relacyjny model danych – podstawowe cechy relacji.
10. Funkcje zautomatyzowanego systemu bibliotecznego.
11. Przedmiot badań informatologii (nauki o informacji).
12. Związek między technologią informacyjną a informatologią (nauką o informacji).
13. Tradycja dokumentacyjna i tradycja komputacyjna w informatologii (nauce o informacji).
14. Główne obszary badań współczesnej informatologii.
15. Najważniejsze okresy ewolucji klasyfikacji piśmiennictwa i charakterystyczne cechy stosowanych w nich systemów klasyfikacyjnych.
16. Zasady tworzenia klasyfikacji fasetowej i jej zastosowanie w praktyce.
17. Informacja statystyczna Unii Europejskiej na przykładzie bazy Eurostat.
18. Kryteria wyboru systemu bibliotecznego dla małych i średnich bibliotek.
19. Zasady określania kosztów inwestycji i funkcjonowania systemu informatycznego w bibliotece.
20. Elementy charakteryzujące współczesne bazy danych i stawiane im wymagania.

EGZAMIN MAGISTERSKI

1. Metody badań ilościowych stosowane w informatologii i przykłady badań, w których są one wykorzystywane.
2. Definicja terminów *zmienna zależna* i *zmienna niezależna*.
3. Charakterystyka pojęcia *jakość danych*.
4. Charakterystyka pojęcia *architektura informacji*.
5. Charakterystyka pojęcia *organizacja wiedzy*.
6. Charakterystyka pojęcia *wiedza publiczna*.
7. Wybrana typologia meta danych.
8. Cele i funkcje systemu informacyjnego Directory of Open Access Repositories (OPENDOAR).
9. Etapy procesu katalogowania rzeczowego dokumentu.
10. Udostępnianie informacji publicznej w Polsce – uwarunkowania prawne, rozwiązania technologiczne i organizacyjne.
11. Polityka informacyjna a polityka komunikacyjna – od przekazu jednokierunkowego do dialogu z odbiorcą.
12. Zjawisko *bomby megabitowej*.
13. Role blogów naukowych.
14. Otwarte zasoby edukacyjne.
15. Zadania badawcze bibliometrii.

16. Proces akredytacji informacji.
17. Charakterystyka pojęcia *ukryty Internet*.
18. Zasady kreowania marki (w tym kreowania wizerunku) w dobie mediów społecznościowych.
19. Metody badań jakościowych stosowane w informatologii i przykłady badań, w których są one wykorzystywane.
20. Cztery podstawowe elementy strukturalne serwisów internetowych, które są przedmiotem badań architektury informacji, tzw. anatomia architektury informacji.
21. Trzy perspektywy badawcze architektury informacji.
22. Podstawowe rodzaje reprezentacji wiedzy w systemach inteligentnych.
23. Modele Open Access.
24. Typologia sieciowych systemów organizacji wiedzy.
25. Standardy leżące u podstaw World Wide Web (http, URL, html).
26. Podobieństwa i różnice między taksonomią internetową a klasyfikacją piśmiennictwa.
27. Uwarunkowania projektowania usług publicznych zorientowanych na obywatela (citizen centric) na wybranych przykładach krajowych i zagranicznych.
28. Problem podziału cyfrowego w dostępie do informacji i usług publicznych.
29. Od informacji do manipulacji – techniki i narzędzia informowania i wywierania wpływu.
30. Specyfika języka urzędowego – jak napisać dobry wniosek.
31. Charakterystyka pojęcia *informacja gospodarcza*.
32. Niewidzialne kolegia – w jaki sposób wpływa na nie rozwój technologii cyfrowych.
33. Kształtowanie własnego środowiska informacyjnego przez użytkownika.
34. Bibliograficzne bazy danych – definicja i przykłady.
35. Charakterystyka pojęcia *multiwyszukiwarka*.
36. Charakterystyka pojęcia *etyka informacyjna*.
37. Zależność między bibliometrią a naukometrią.

KATEDRA KSIĄŻKI I HISTORII MEDIÓW

EGZAMIN LICENCJACKI

1. Książka i biblioteka w świecie antycznym.
2. Książka na dworze Karola Wielkiego – produkcja, ośrodki.
3. Książka w kręgu dynastii Ottonów – produkcja, ośrodki.
4. Pierwsze książki i księgozbiory związane z dynastią piastowską.
5. Książka i jej użytkownicy w wiekach XIII-XV w Polsce.
6. Rola pisma w polskiej praktyce państwowej i życiu publiczno-prawnym w wiekach średnich.
7. Pionierzy drukarstwa europejskiego oraz polskiego.
8. Renesansowe oficyny w Polsce i na świecie.

9. Książka a reformacja.
10. Drukarstwo zakonne na ziemiach polskich w XVII-XVIII w.
11. Europejscy reformatorzy druku w XVIII i XIX w.
12. Rozwój książki specjalistycznej w Polsce i na świecie (np. medycznej, atlasów geograficznych, muzycznej itp.).
13. Prasa polska w XVIII w.
14. Idea biblioteki narodowej w Polsce.
15. Charakterystyka i funkcja wielkoziemiańskich bibliotek w okresie zaborów na ziemiach polskich w XIX w. na przykładzie Biblioteki Branickich.
16. Charakterystyka i funkcja wielkoziemiańskich bibliotek w okresie zaborów na ziemiach polskich w XIX w. na przykładzie Biblioteki Dzieduszyckich.
17. Charakterystyka i funkcja wielkoziemiańskich bibliotek w okresie zaborów na ziemiach polskich w XIX w. na przykładzie Biblioteki Czartoryskich.
18. Charakterystyka i funkcja wielkoziemiańskich bibliotek w okresie zaborów na ziemiach polskich w XIX w. na przykładzie Biblioteki Krasińskich.
19. Charakterystyka i funkcja wielkoziemiańskich bibliotek w okresie zaborów na ziemiach polskich w XIX w. na przykładzie Biblioteki Przeździeckich.
20. Charakterystyka i funkcja wielkoziemiańskich bibliotek w okresie zaborów na ziemiach polskich w XIX w. na przykładzie Biblioteki Raczyńskich.
21. Książka i prasa w II Rzeczypospolitej.
22. Wojenne losy książki – zabezpieczanie, ochrona i straty księgozbiorów w czasie II wojny światowej.
23. Kształtowanie się systemu książki i prasy w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w latach 40. i 50. XX wieku.
24. Przemiany na polskim rynku książki od 1989 r. do współczesności.
25. Liderzy współczesnego polskiego rynku książki – największe firmy wydawnicze i dystrybucyjne.
26. Kanony estetyki druku w poszczególnych okresach historycznych.
27. Ruch bibliofilski.
28. Zasady projektowania książki.

EGZAMIN MAGISTERSKI

specjalizacja „Dziedzictwo kulturowe”

1. Sposoby ochrony polskiego dziedzictwa kulturowego.
2. Źródła finansowania instytucji kultury.
3. Biblioteczne zbiory specjalne – definicja, pojęcie *cimelium* a zbiory specjalne, rodzaje, charakterystyka wybranego zbioru.
4. Definicja pojęć: *dziedzictwo kulturowe*, *pamięć historyczna*, *polityka historyczna*, *patriotyzm*, *wielokulturowość*, *polonika*.
5. Tradycje wielokulturowości na ziemiach polskich w przekroju historycznym.
6. Wkład narodowości zamieszkujących Polskę na przestrzeni wieków do jej kultury, na wybranych przykładach.

7. Instytucje kultury polskiej funkcjonujące na ziemiach polskich w XIX i XX wieku.
8. Kultura kresowa, na wybranych przykładach.
9. Straty polskiego dziedzictwa kulturowego w wyniku wojen.
10. Główne ośrodki polonijne na świecie.
11. Najważniejsze instytucje kultury polskiej poza krajem w XIX-XXI wieku.
12. Polska książka i jej instytucje oraz prasa na emigracji w drugiej połowie XX w.
13. Wkład Polaków w kulturę Europy i świata na wybranych przykładach.
14. Polskie dziedzictwo na listach UNESCO.
15. Promocje kultury polskiej na świecie.

Specjalizacja „Edytorstwo”

1. Typografia jako przedmiot badań bibliologicznych – perspektywa historyczna, współczesne definicje typografii, typografia funkcjonalna.
2. Wewnętrzne i zewnętrzne czynniki wpływające na projektowanie książki (pismo, ukształtowanie typograficzne, ilustracje, okładka, technologia, sytuacja ekonomiczna, gospodarcza i polityczna, wpływy kulturowe).
3. Szkoły typograficzne w XX w. i czynniki (optyczne i typograficzne) wpływające na czytelność druku na przykładzie szkoły Jana Tschicholda.
4. Rozwój książki artystycznej w Polsce – rodzaje książki artystycznej, twórcy, ośrodki.
5. Wpływy awangardy na rozwój sztuki książki w Polsce – główne idee dotyczące typografii, przedstawiciele, ośrodki, wydawnictwa.
6. Prawo autorskie w dziedzinie książki – podstawy formalne oraz realia polskiego rynku wydawniczego.
7. Zakup i sprzedaż praw autorskich w obrocie międzynarodowym.
8. Umowy wydawnicze.
9. Konspekt i recenzja wydawnicza – ich rola w procesie wydawniczym.
10. Media branży wydawniczo-księgarskiej od 1989 r. po współczesność.
11. Redakcja książki – podstawowe zagadnienia.
12. Porządek książki – teoria i praktyka edytorska.
13. Życie prenatalne książki drukowanej – od konceptu do produktu.
14. Normatywne doktryny medialne.
15. Oddziaływanie mediów na publiczność – koncepcje teoretyczne i ich praktyczna weryfikacja.